

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN VASLUI
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Vaslui
Strada Alecu Donici nr. 2, cod 730122
tel. 0235/314706, fax 0235/314706
email:cjrae_vs@yahoo.com

Nr. 1952/12.11.2019

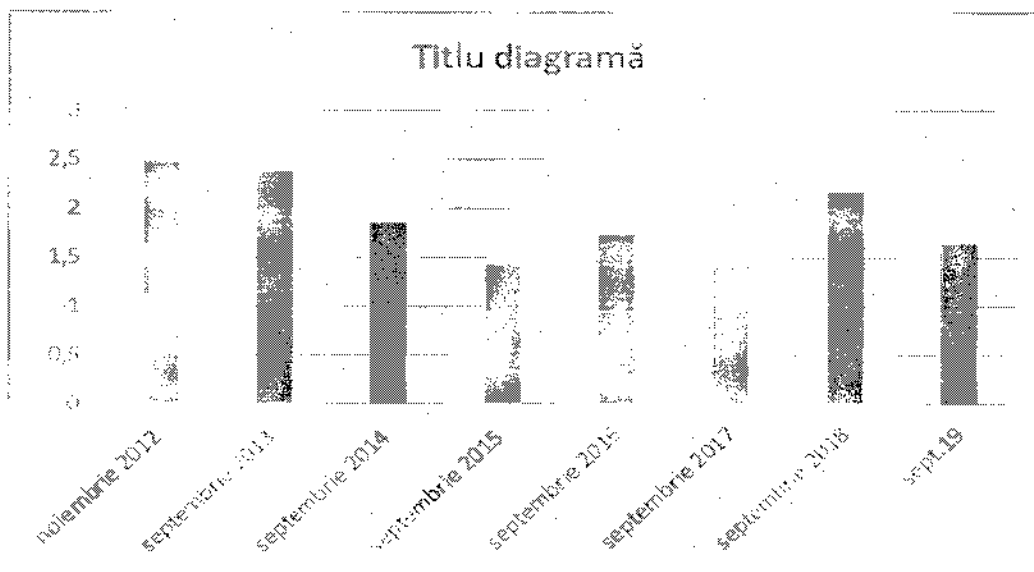
Director,
Prof. Daniela Laic

Situația privind numărul elevilor care au abandonat școala și a neșcolarizaților în anul școlar 2018–2019

Studiul referitor la abandon pe anul școlar 2018-2019 a vizat un eșantion format din 82 unități școlare (53 din mediul rural și 29 din mediul urban). Comparativ cu anii școlari trecuți, situația se prezintă astfel:

- rata abandon noiembrie 2012 – 2,46%
- rata abandon septembrie 2013 – 2,38%
- rata abandon septembrie 2014 - 1,85 %
- rata abandon septembrie 2015 – 1,42%
- rata abandon septembrie 2016– 1,74%
- rata abandon septembrie 2017 – 1,41%
- rata abandon septembrie 2018 – 2,17%
- rata abandon septembrie 2019 – 1,64%

- număr copii neșcolarizați noiembrie 2012 – 68
- număr copii neșcolarizați septembrie 2013 – 241
- număr copii neșcolarizați septembrie 2014 – 89
- număr copii neșcolarizați septembrie 2015- 31
- număr copii neșcolarizați septembrie 2016– 112
- număr copii neșcolarizați septembrie 2017– 66
- număr copii neșcolarizați septembrie 2018 – 277
- număr copii neșcolarizați septembrie 2019 - 312

Dintr-un număr de 28.791 elevi ai eșantionului, înscriși până la finele anului școlar trecut, 473 de elevi au abandonat școala.

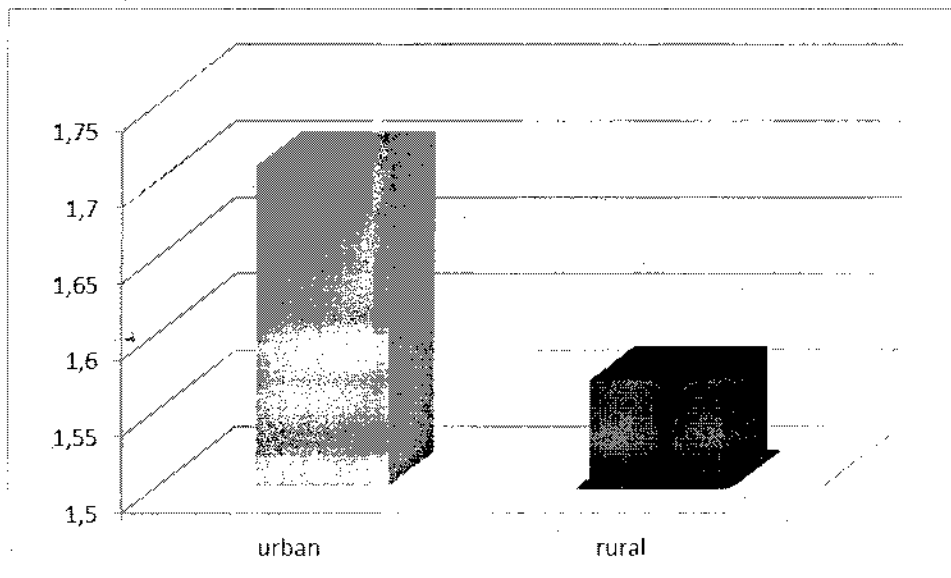
ANALIZA CANTITATIVĂ A DATELOR COLECTATE

	Nr. elevi (F/B)	Rata abandon/mediu
<u>CICLUL PRIMAR</u> Total elevi abandon:62, B-36; F-26 Rata abandon județ 0,52 %	Urban-9, B-7; F-2	Rata abandon urban 0,22%
	Rural-53, B-29; F-24	Rata abandon rural 0,68 %
<u>CICLUL GIMNAZIAL</u> Total elevi abandon:214, B-125, F-89 Rata abandon județ 2,08%	Urban-40, B-26; F-14	Rata abandon urban 1,05%
	Rural-174, B-99, F-75	Rata abandon rural 2,69 %
<u>CICLUL LICEAL</u> Total elevi abandon 67, B-53, F-14 Rata abandon județ 9,37%	Urban-58, B-44, F-14	Rata abandon urban 9,37 %
	Rural-9, B-9, F-0	Rata abandon rural 4,62 %
<u>CICLUL ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL</u> Total elevi abandon: 123, B- 64, F-59 Rata abandon județ 9,10%	Urban -107, B -53, F - 54	Rata abandon urban 9,47%
	Rural -16 , B – 11, F – 5	Rata abandon rural 7,20%
TOTAL ABANDON ȘCOLAR=473, B-265; F-208 Rata abandon județ: 1, 64%	Urban=221 B-117 ; F-104	Rata abandon urban 1,57%
	Rural=252 B-148; F-114	Rata abandon rural 1,71%
<u>NEȘCOLARIZAȚI</u>= 312	Urban=133	
	Rural=179	

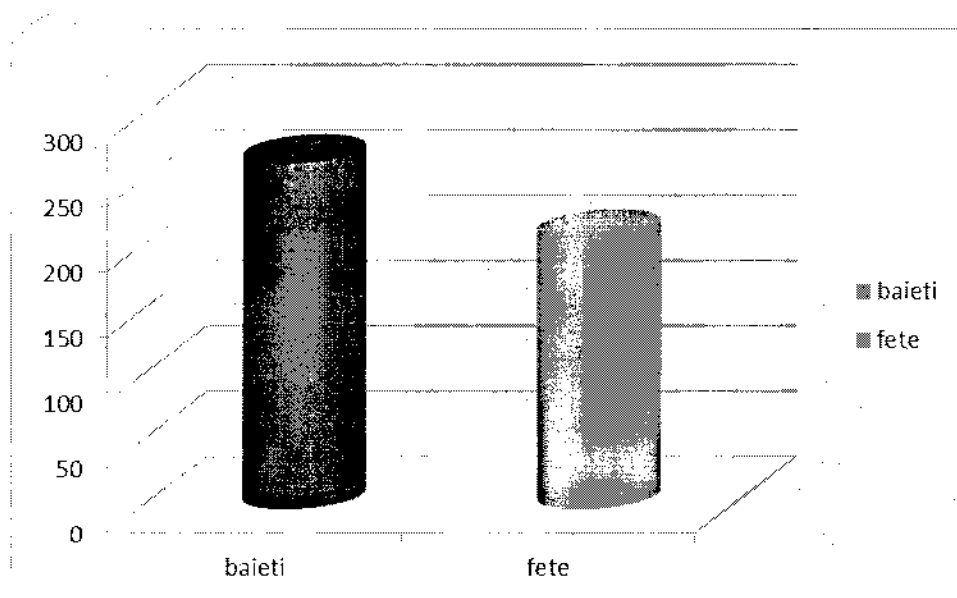
REPREZENTĂRI GRAFICE ALE DATELOR OBȚINUTE

Rata abandonului școlar la nivelul județului este de **1,71%**. Rata abandonului școlar urban înregistrată este de 1,57%, iar cea la nivel rural de 1,71%. Distribuția la nivelul județului, în funcție de variabila gen, se prezintă astfel: băieți –265, fete –208 .

Rata abandonului școlar la nivelul județului în funcție de mediu

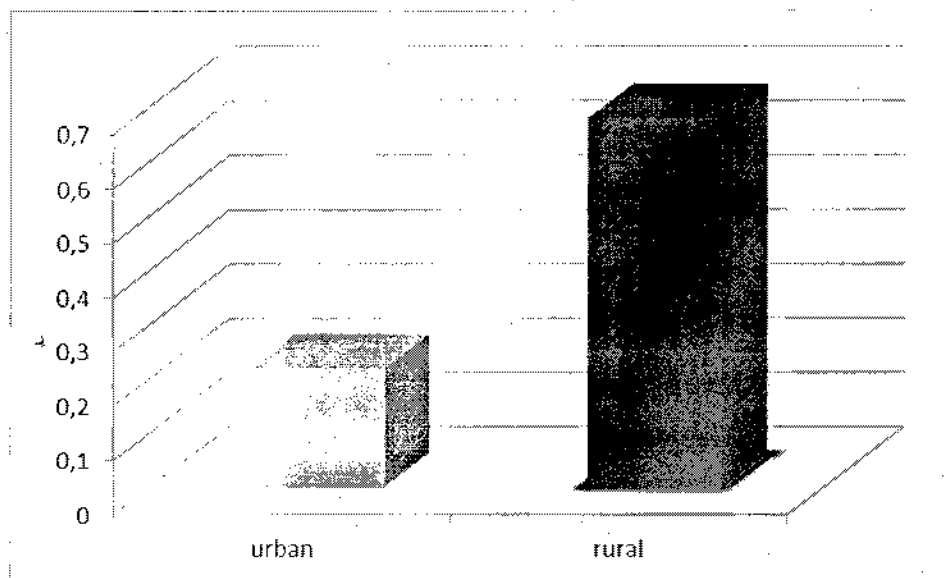

Rata abandonului școlar la nivelul județului în funcție de gen

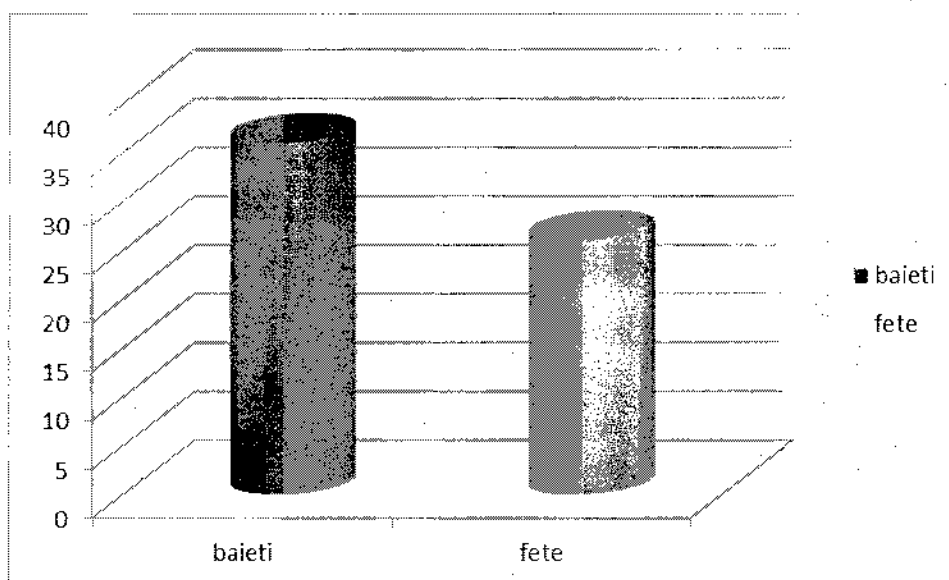

Cea mai mică rată a abandonului se întâlnește la *ciclul primar* (,02%) unde au abandonat școala un număr de 62 de elevi la nivelul întregului județ, din care 36 băieți și 26 fete. În mediul urban, rata abandonului pentru acest ciclu de învățământ este de 0,22% și 0,68 % în mediul rural.

Rata abandonului școlar la nivel primar in functie de mediu

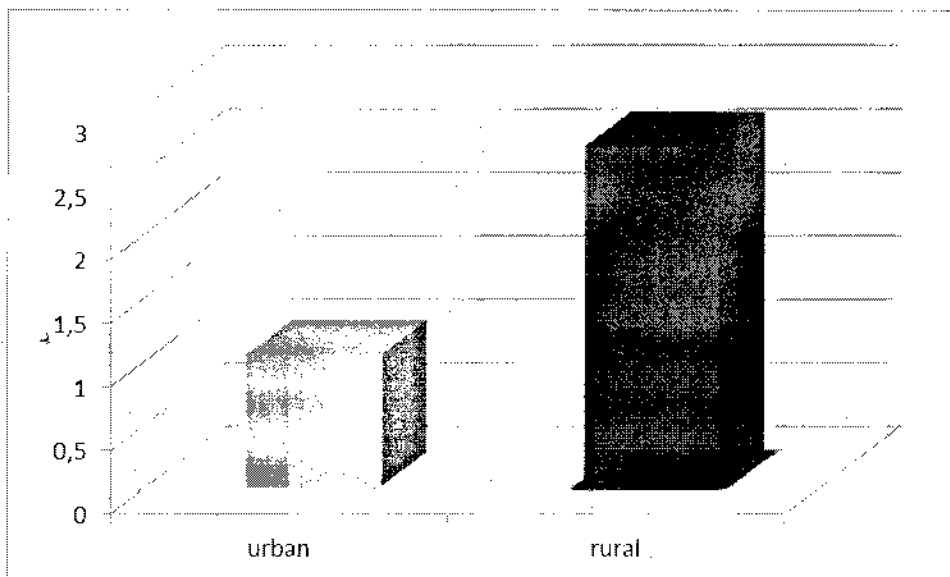

Rata abandonului școlar la nivel primar in functie de gen

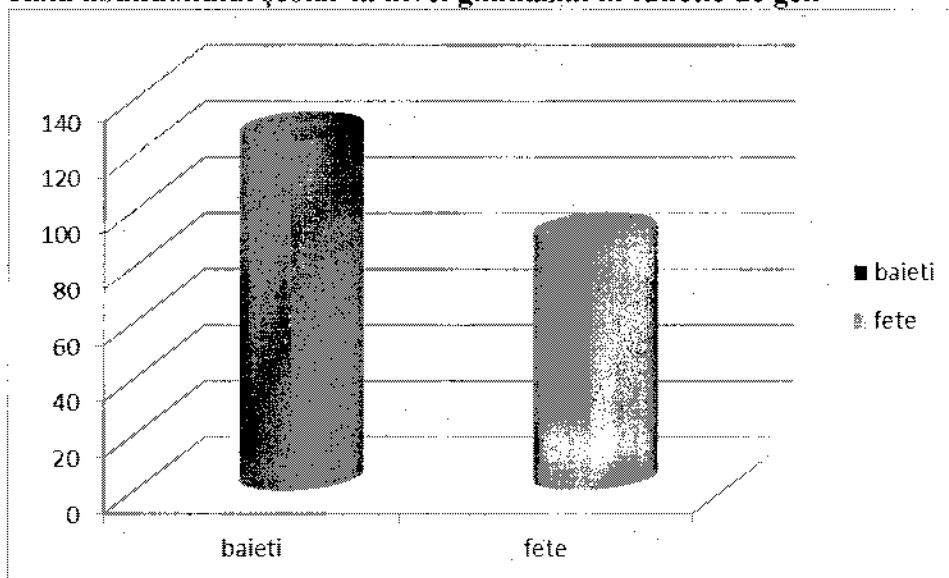

Rata abandonului de la *ciclul gimnazial* este de 2,08 %. Un număr de 214 de elevi de la nivelul întregului județ, din care 125 băieți și 89 fete au abandonat școala. În mediul urban, rata abandonului pentru acest ciclu de învățământ este de 1,05% și 2,9% în mediul rural.

Rata abandonului școlar la nivel gimnazial în funcție de mediu

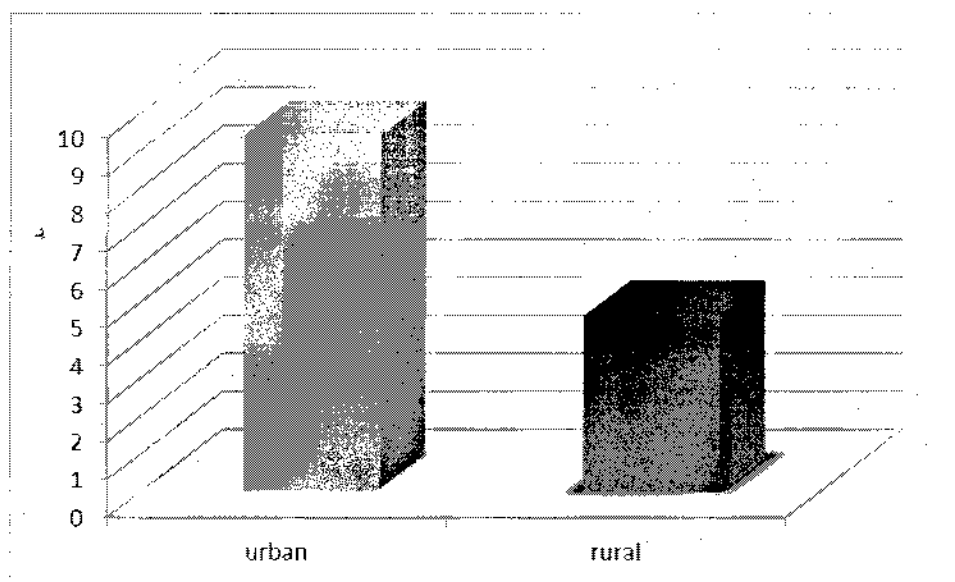

Rata abandonului școlar la nivel gimnazial în funcție de gen

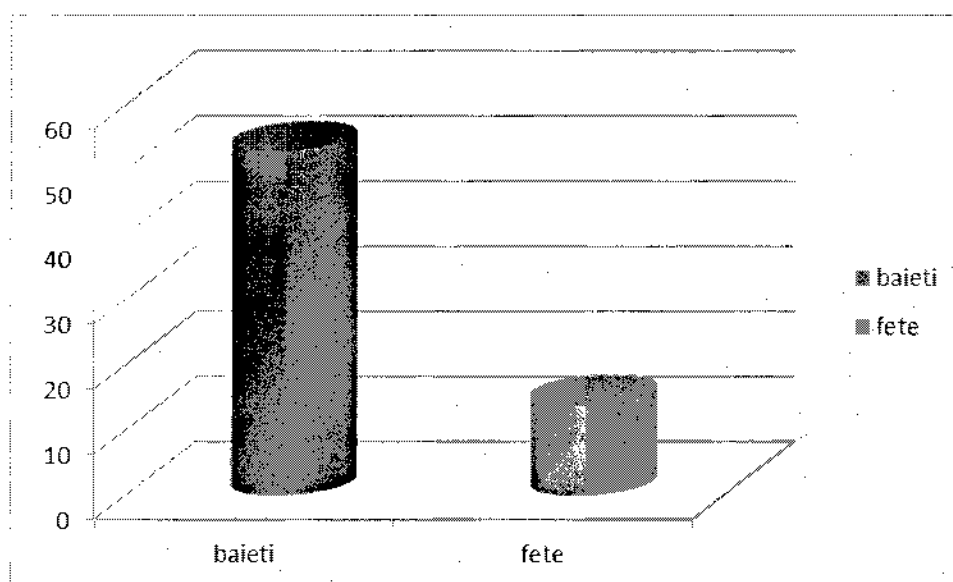

Rata abandonului de la *ciclul liceal* este de 9,37%. Un număr de 67 de elevi la nivelul întregului județ, din care 53 băieți și 14 fete, au abandonat școala. În mediul urban, rata abandonului pentru acest ciclu de învățământ este de 9,37% și 4,62% în mediul rural.

Rata abandonului școlar la nivel liceal in functie de mediu

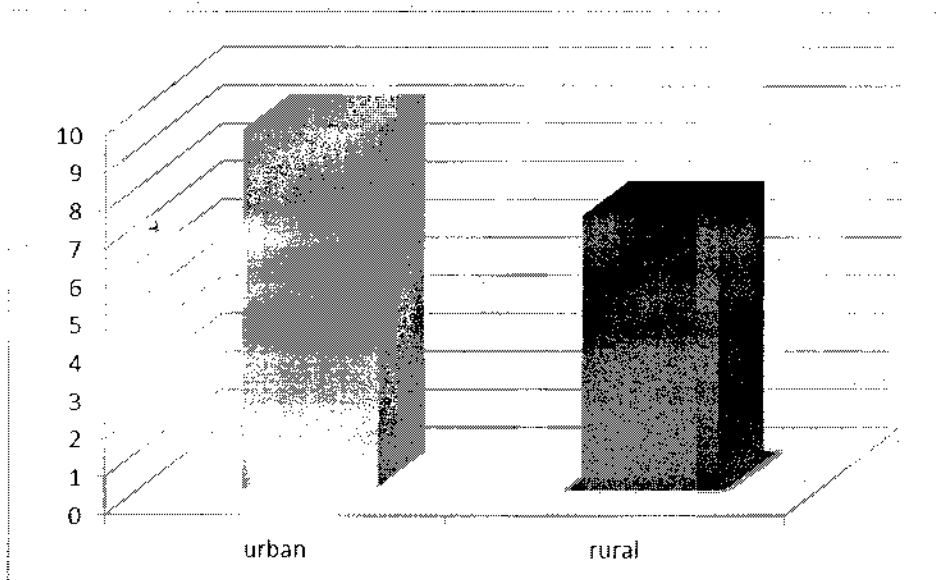

Rata abandonului școlar la nivel liceal in functie de gen

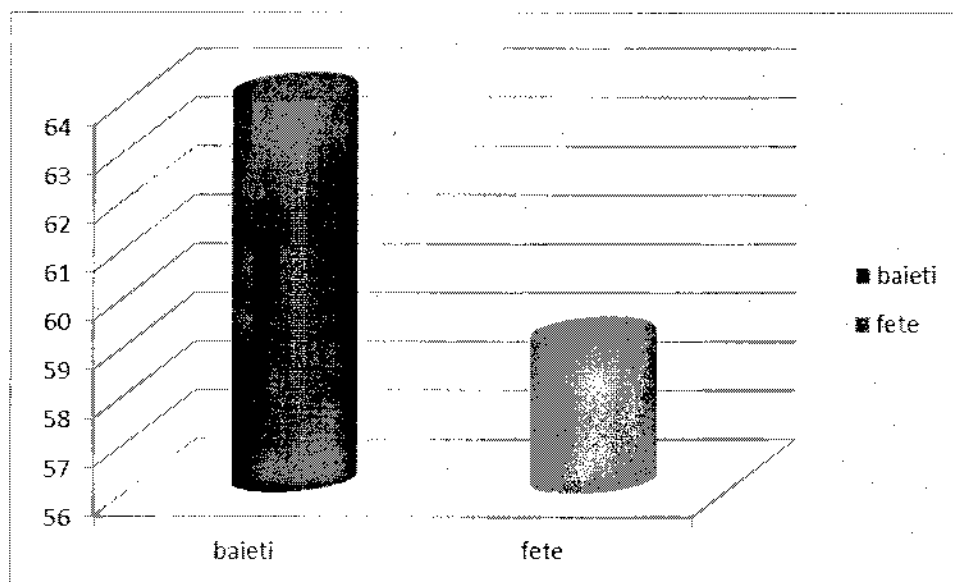

Rata abandonului de la *învățământul profesional* este de 9,10 %. Un număr de 123 de elevi la nivelul întregului județ, din care 64 băieți și 59 fete, au abandonat școala. În mediul urban, rata abandonului pentru acest ciclu de învățământ este de 9,47% și 7,20% în mediul rural.

Rata abandonului școlar la nivel învățământului profesional în funcție de mediu

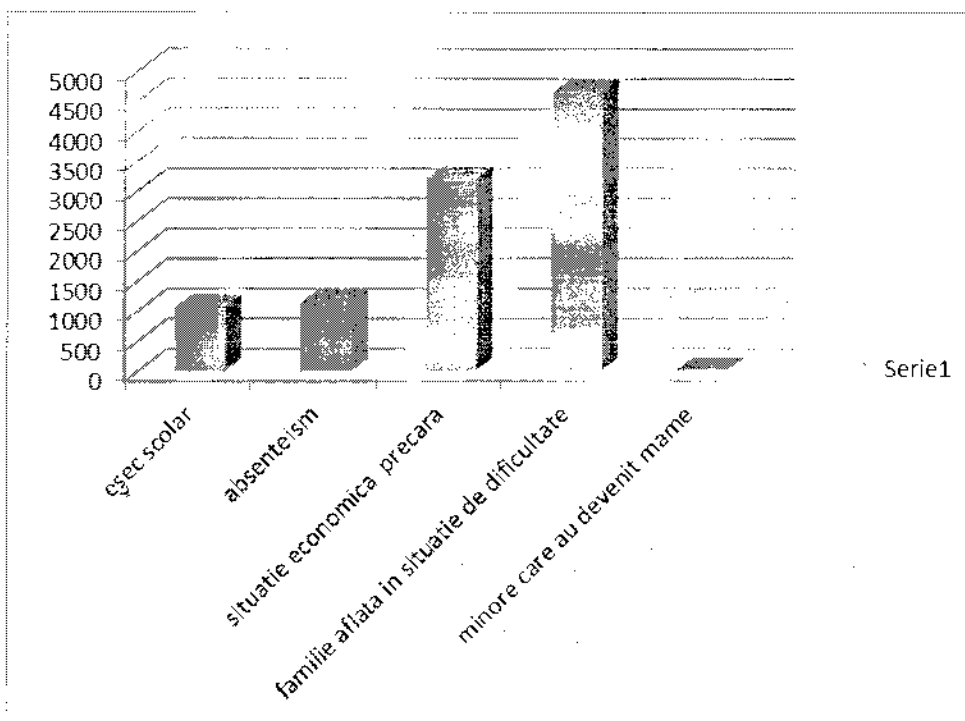
Rata abandonului școlar la nivel învățământului profesional în funcție de gen

SITUAȚIA ELEVILOR AFLAȚI ÎN RISC DE ABANDON ȘCOLAR – ANALIZA CANTITATIVĂ

Situția de risc de abandon școlar	Număr total elevi aflați în situație de risc				Procent elevi aflați în situația de risc de abandon școlar			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Eșec școlar (rezultate școlare slabe, corigențe, repetenție)	1018	541	848	1070	29,5%	22%	14,45%	11,54%
Absenteism	562	328	622	1146	11,57%	13,33%	10,60%	12,36%
Situație economică precară a familiei (șomaj, venituri scăzute, sărăcie etc)	1932	1197	3210	4655	39,77%	48,67%	54,72%	50,18%
Familie aflată în situație de dificultate (familie dezorganizată, familie monoparentală, neglijență, copil aflat în grija altcuiva)	1319	385	1164	2367	27,15%	15,65%	19,84%	25,54%
Mînore care au devenit mame	27	8	22	28	0,55%	0,03%	0,37%	0,30%
TOTAL ELEVI AFLAȚI ÎN SITUAȚIE DE RISC DE ABANDON ȘCOLAR	4858	2459	5866	9266				
RATĂ ELEVI AFLAȚI ÎN RISC DE ABANDON ȘCOLAR					21,34%	11,82%	25,54%	32,18%

Reprezentare grafică a situației elevilor aflați în risc de abandon școlar 2019

Cauzele abandonului școlar

Repetenția reprezintă cea mai frecventă cauză generatoare de abandon școlar. Rigiditatea ritmurilor de învățare, programele prea încărcate, stilurile educaționale deficitare, precum și lipsa de motivație a elevilor, duc la eșec școlar și, în final, la abandonarea studiilor.

Situația materială precară reprezintă o cauză des întâlnită în situațiile de abandon școlar. Disponibilitățile financiare reduse ale multor familii nu pot susține școlarizarea și crearea unor condiții necesare studiilor de lungă durată.

De asemenea, cauzele de natură socio-familială sunt foarte des menționate: plecarea părinților în străinătate, lipsa de implicare a familiei, familia dezorganizată etc. O categorie aparte a județului nostru o reprezintă copiii ai căror părinți au plecat să lucreze în străinătate. Se remarcă faptul că un procent semnificativ din cazurile de abandon înregistrate se datorează acestui fenomen.

O altă cauză menționată de către conducerea unităților școlare o reprezintă lipsa de implicare a familiei în viața școlară. Neexistența unui parteneriat real între familie și școală poate duce la situații de abandon școlar. Părinții nu acordă importanța cuvenită școlii, nu manifestă interes pentru studiile copiilor, nu sunt preocupați de formarea lor socio-profesională.

Alte cauze regăsite în studiu sunt : influența grupului de prieteni cu vârste mai mari, fuga de acasă, exploatarea prin muncă, acceptul familiei pentru căsătorie, păstrarea tradițiilor și obiceiurilor specifice etniei din care fac parte, delincvența juvenilă etc.

În cadrul analizei situației de risc de abandon școlar, s-a urmărit percepția cadrelor didactice asupra factorilor care pot duce la părăsirea timpurie a școlii. Astfel, datele obținute relevă faptul că situația economică precară este cel mai important factor care generează risc de abandon școlar. De asemenea, factorii individuali sunt cei care duc la o situație de risc de abandon. Astfel, o pondere ridicată o reprezintă elevii cu insuccese școlare repetate, care obțin rezultate slabe și nu se pot adapta cerințelor școlare.

Absenteismul ridicat se corelează atât cu factorii de natură școlară, cât și cu cei de natură individuală, în special cu motivația redusă pentru activitățile școlare sau anumite dificultăți de învățare. Un elev care absentează des obține rezultate școlare mai slabe decât colegii săi și, de asemenea, poate fi perceput ca având o motivație mai redusă pentru activitățile școlare. Din perspectiva cadrelor didactice, absenteismul reprezintă unul din factorii cei mai importanți care determină ca elevii aflați în risc de abandon să părăsască la un moment dat școala.

O categorie aparte o reprezintă cea a minorelor care au devenit mame. Grupul mamelor minore se constituie, prin implicațiile negative pe care le presupune, într-un grup cu risc social major, un grup vulnerabil, care trebuie să determine un interes sporit din partea factorilor responsabili, pentru diminuarea și prevenirea accentuării acestuia. Parentalitatea în cadrul adolescenților poate duce la o serie de consecințe: șanse reduse de finalizare a studiilor, resurse financiare limitate, relație defectuoasă copil-părinte etc.

Ca și **concluzii** ale studiului, putem remarca faptul că cei mai mulți elevi părăsesc școala în timpul învățământului profesional și liceal, urmând cei din învățământul gimnazial și cel primar. Riscul cel mai mare de abandon se înregistrează la trecerea de la învățământul primar la cel gimnazial și de la învățământul gimnazial la cel liceal. Astfel, în clasa a IX a și a V a se constată cea mai ridicată rată a abandonului, elevii manifestând dificultăți în a se adapta condițiilor sistemului de învățământ. Acest aspect poate fi motivat de faptul că trecerea de la un ciclu educațional la altul este condiționat de note, acestea fiind un indicator pe baza căruia elevul consideră dacă are șanse în conturarea unui traseu educațional școlar. De asemenea, o rată mai ridicată a abandonului regăsim în aceste situații și ca urmare a condițiilor specifice și dificultăților economice și de integrare ridicate de adaptarea la un mediu școlar nou, situat în afara comunității de apartenență.

De asemenea, mediul școlar reprezintă un factor al abandonului școlar. Insuccesele școlare repetate, faptul că elevul nu reușește să atingă minimul de performanță, duc la scăderea drastică a interesului elevului pentru școala, la demotivare și, în final, la repetenție. Un alt indicator care surprinde relația cu mediul școlar este gradul în care elevul percepe școala. Dacă școala nu este percepută ca un loc prietenos, dacă nu este un loc care reușește să ofere un cadru confortabil, să stârnească interesul elevului, atunci se poate ajunge ca singura alternativă a elevului să fie abandonul școlar.

Situația socio-economică precară a unei familii reduce mult șansele accesului la educație al copiilor. Sărăcia limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației și reprezintă una din principalele cauze ale fenomenului. De regulă, costurile legate de educarea copiilor (rechizitele școlare, îmbrăcămintea etc.) sunt foarte greu de suportat de familiile nevoiașce. Acest fapt îi împinge pe unii elevi să renunțe la școală înainte de finalizarea unui ciclu de învățământ sau înainte de a obține o calificare sau o specializare. Ei renunță timpuriu la școală și intră pe piața muncii pentru a aduce venituri suplimentare familiei. De multe ori, copiii sunt trimiși de către părinți să muncească și să contribuie la veniturile familiei.

Apartenența la un grup vulnerabil este o un alt aspect care explică rata ridicată de abandon școlar (copii romi, din familii monoparentale, cu dizabilități, din familii sărace sau cu nivel educațional redus, copii din mediul rural). O categorie aparte, extrem de vulnerabilă, ce se regăsește la nivelul județului nostru, o reprezintă cca a copiilor ai căror părinți sunt plecați să lucreze în străinătate. Mulți dintre ei nu reușesc să dezvolte mecanisme de coping pentru a depăși momentul dificil al separării de părinți, ajungând să manifeste dezinteres față de școală și față de adulții în grija cărora au fost lăsați. Părinții nu sunt informați despre evoluția școlară a copiilor și nu conștientizează consecințele negative majore ce se produc asupra dezvoltării psihice a acestora din cauza deciziei de a pleca din țară.

Tot din categoria factorilor familiali ce cauzează abandon școlar putem menționa și dezorganizarea vieții de familie, climatul familial tensionat, stiluri parentale deficitare etc. Părinții pasează responsabilitatea școlii, nu oferă sprijin în pregătirea școlară a copiilor, nu sunt interesați de situația școlară, minimalizând rolul educației în succesul personal al acestora. Familiile dezorganizate intră într-un cerc vicios din care nu reușesc să iasă fără un ajutor specializat. Membrii familiei trăiesc într-o stare de sărăcie acută și sunt adesea victime ale alcoolismului și violenței domestice, factori care, conform părerii specialiștilor, preced abandonul școlar.

Având în vedere faptul că aceste cauze care generează abandon școlar sunt multiple, din diferite sfere, se impune crearea unui parteneriat real între școală, familie și comunitate, fiecare dintre ei fiind responsabilizat direct.

Acțiunile partenerilor educaționali vor trebui să vizeze atât stabilirea unor strategii de prevenire a abandonului școlar la elevii aflați în situație de risc, dar și recuperarea și reintegrarea în sistemul educațional al celor aflați deja în situația de abandon.

Modalitățile de prevenire și de combatere se pot concretiza în:

- informarea comunității cu privire la amploarea fenomenului de abandon școlar și la implicațiile socio – profesionale ale acestuia;
- sprijinirea familiilor cu o situație materială precară pentru a-și sustine copiii să meargă la școală;

- identificarea elevilor cu risc de abandon școlar din fiecare instituție de către profesorii consilieri /profesorii diriginți și analizarea factorilor de risc și a factorilor suportivi în adaptarea școlară;
- stabilirea unei strategii de intervenție, în cooperare cu diferite instituții (asistența socială, poliție etc), în vederea reintegrării copiilor care au abandonat școala;
- implementarea de activități educative de creștere a atractivității școlii și de creștere a gradului de implicare școlară a elevilor ;
- prevenirea repetenției prin crearea unor situații speciale de succes pentru elevi, deoarece succesele și recompensele dezvoltă inițiativele elevului și cresc stima de sine a acestuia;
- implicarea elevilor ai căror părinți sunt plecați în străinătate într-un program de consiliere psihologică în vederea ameliorării problemelor de dezvoltare psihoemoțională cu care se confruntă.
- / implicarea activă a părinților în viața școlară prin participarea la diverse ore de curs, la diferite activități extrașcolare comune cu elevii și cadrele didactice;
- inițierea unor programe de educație parentală , centrate pe diverse aspecte ce țin de dificultățile de învățare și de adaptare ale copilului la mediul școlar.